

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Záloha na náklady konkurzního řízení

Navrhovatel konkursu je povinen na výzvu soudu zaplatit zálohu na náklady konkursu. Plnění této povinnosti není zproštěn ani dlužník, je-li navrhovatelem konkursu. Povinnost podat bez zbytečného odkladu návrh na prohlášení konkursu má vést dlužníka k tomu, že tak učiní dříve, než se ocitne v situaci, kdy nebude mít k dispozici žádné finanční prostředky.

Navrhovatel konkursu je povinen na výzvu soudu zaplatit zálohu na náklady konkursu. Plnění této povinnosti není zproštěn ani dlužník, je-li navrhovatelem konkursu. Povinnost podat bez zbytečného odkladu návrh na prohlášení konkursu má vést dlužníka k tomu, že tak učiní dříve, než se ocitne v situaci, kdy nebude mít k dispozici žádné finanční prostředky.

Z odůvodnění.

Krajský obchodní soud v Praze zastavil řízení o prohlášení konkursu na majetek dlužníka zahájené na návrh dlužníka a rozhodl o tom, že dlužník nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení soud uvedl, že dlužníka jako navrhovatele konkursu vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy zaplatil zálohu na náklady konkursu ve výši 10 000 Kč, a poučil jej o tom, že v případě nesplnění výzvy soud rozhodne o zastavení řízení podle ust. § 5 odst. 2 KV. Výzva byla dlužníkovi doručena dne 23.7.1999. Protože dlužník do dne vydání napadeného usnesení zálohu nezaplatil, soud postupoval podle ust. § 5 odst. 2 KV a rozhodl, jak uvedeno výše.

Dlužník se proti tomuto rozhodnutí včas odvolal a požadoval, aby je odvolací soud zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V odvolání poukázal na stanovisko Cpjn 19/98 a namítal, že soud prvního stupně pochybil, když řízení zastavil proto, že dlužník nezaplatil zálohu na náklady konkursu. Dle názoru dlužníka je třeba vyložit ust. § 5 KV tak, že soudu dává možnost požadovat po navrhovateli konkursu zálohu na náklady konkursu. Za situace, kdy je ale z návrhu dlužníka zřejmé, že žádný majetek nemá, konkurs prohlášen nebude a nebude vyžadovat ani žádné náklady, není soud oprávněn požadovat složení zálohy. V daném případě je z návrhu dlužníka a listin k němu připojených zřejmé, že dlužník částkou potřebnou ke složení zálohy nedisponuje a nebude jí disponovat ani v budoucnu. Dlužník dále zdůrazňoval, že návrh podal proto, aby splnil svou povinnost vyplývající pro něj z ust. § 4a odst. 1 KV, a má za to, že je ve veřejném zájmu, aby jeho poměry byly uspořádány prohlášením konkursu nebo zamítnutím návrhu pro nemajetnost, aby dlužník mohl být následně vymazán z obchodního rejstříku.

Odvolací soud odvolání důvodným neshledal. Vycházel přitom z toho, že podle ust. § 5 odst. 1 KV je navrhovatel konkursu povinen zaplatit na výzvu soudu v určené lhůtě zálohu na náklady konkursu ve výši 10 000 Kč; účastní-li se řízení více navrhovatelů, jsou povinni zaplatit zálohu společně a nerozdílně. Z druhého odstavce téhož ustanovení plyne, že soud řízení zastaví, nebude-li záloha na náklady konkursu zaplacená v určené lhůtě. Zároveň je zde stanovena povinnost soudu o tomto následku navrhovatele poučit. Záloha má sloužit především k tomu, aby bylo možné realizovat konkurs i v případě, že v konkursu samém bude dodatečně zjištěno, že majetek úpadce k úhradě nákladů konkursu nepostačuje, a umožnit výkon činnosti správce konkursní podstaty od počátku jeho ustanovení do funkce, tedy dříve, než bude možné konkursní podstatu zpeněžit. Protože záloha není soudním poplatkem, nebylo zjevně úmyslem zákonodárce přidělit tento institut režimu soudních poplatků, kde účastníka řízení lze od této povinnosti ve smyslu § 138 OSŘ osvobodit. Zákon o konkursu a vyrovnání pak žádné ustanovení o možnosti osvobození od povinnosti platit zálohu nemá

a naopak z dikce ust. § 5 odst. 2 KV a lze dovodit povinnost soudu v případě nezaplacení zálohy řízení zastavit bez toho, že by mu bylo ponecháno na uvážení, kdy tak učinit může a kdy nikoliv. K tomuto postupu je soud veden zejména proto, že v konkursu lze hradit náklady správce konkursní podstaty toliko z prostředků, jež jsou získány zpeněžením konkursní podstaty, a pokud tyto prostředky nepostačují, ze zálohy na náklady konkursu složené navrhovatelem.

Nutno dále poznamenat, že povinnost podat bez zbytečného odkladu návrh na prohlášení konkursu vyplývající zejména z ust. § 4a KV má vést dlužníka k tomu, že tak učiní dříve, než se ocitne v situaci, kdy k dispozici nebude mít žádné finanční prostředky. V této souvislosti je třeba zmínit, že tuto povinnost mají vedle právnických osob jen ty osoby fyzické, jež se dobrovolně rozhodly účastnit podnikání právnických osob a činit za ně právní úkony, a vzaly tak na sebe možnost jistého podnikatelského rizika, za něž lze latentní povinnost hradit zálohu ve výši 10 000 Kč jistě spravedlivě považovat. Zakotvení zmíněné zákonné povinnosti podat bez zbytečného odkladu návrh na prohlášení konkursu má působit jednak preventivně, aby dlužník v úpadku nezatěžoval nedobytnými závazky své věřitele a aby tyto závazky nezvětšoval, má ovšem zajistit i větší efektivnost konkursního řízení a naplnění účelu zákona a cíle konkursu vyčtené v ust. § 1 odst. 1 a v § 2 odst. 3 KV. To mimo jiné znamená poskytnout v případě prohlášení konkursu správci konkursní podstaty alespoň základní finanční prostředky potřebné ke splnění těch úkolů a povinností, jež s výkonem této funkce zákon spojuje.

Pokud by zákonodárce měl v úmyslu některou skupinu navrhovatelů z povinnosti hradit zálohu vyjmout, např. právě ty navrhovatele, kteří návrh podávají proto, že jim to zákon ukládá, jistě by tento záměr dokázal do zákona vtělit. K tomu je třeba zdůraznit, že to byla novela provedená zákonem č. [94/1996](#) Sb., která spolu se zálohou zavedla v ust. § 68a KV ve zde uvedených případech povinnost dlužníka (a osob oprávněných jeho jménem jednat) podat návrh na prohlášení konkursu, takže - neměla-li uvedená povinnost na tyto navrhovatele dopadnout - bylo to možno přímo v novele uvést. Další novelou, provedenou zákonem č. [12/1998](#) Sb., byla účinností od 1.4.1998 zmíněná povinnost rozšířena, upřesněna a zároveň - ke zdůraznění svého významu - převedena z ust. § 68a KV do ust. § 4a KV. Ani v tomto případě však nebyl shledán důvod pro změnu ust. § 5 KV týkajícího se zálohy.

Ze spisu odvolací soud zjistil, že řízení bylo zahájeno dne 12.7.1999, kdy návrh dlužníka došel soudu prvního stupně. Výzva k zaplacení zálohy obsahující též řádné poučení o následcích v případě, že nebude splněna, byla dlužníkovi doručena dne 23.7.1999. Záloha na náklady konkursu nebyla zaplacena ani v průběhu řízení před soudem prvního stupně, ani později. Odvolací soud neshledal žádnou nesprávnost v postupu soudu prvního stupně ani v napadeném usnesení, a protože se procesní situace nezměnila ani po vydání napadeného rozhodnutí, napadené usnesení potvrdil.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)

- „Za každou kauzou je živý příběh“
- Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi
- Spoluvlastnictví a správa společné věci
- Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR